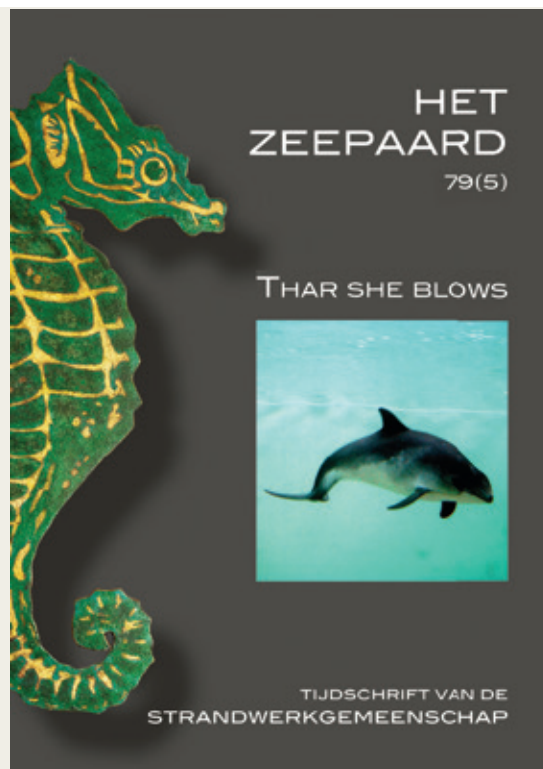

BOEKBESPREKING

In december 2019 verscheen een nummer van het tijdschrift *Het Zeepaard* dat vrijwel geheel gewijd was aan zeezoogdieren die langs de Nederlandse en Belgische kust aangetroffen kunnen worden. Dit vijfmaal per jaar uitgegeven tijdschrift met artikelen over mariene en brakwaterflora en -fauna wordt door de vrijwilligers van de Strandwerkgemeenschap gemaakt.

Thar she blows!

EEN NIEUWE DETERMINATIETABEL VOOR ZEEZOOGDIEREN IN DE NOORDZEE

TEKST JEROEN CREUWELS

In de eerste jaargang van het blad (1942), was een tabel opgenomen van de bekende Rotterdamse walviskenner Van Deinse om Nederlandse walvissen te kunnen determineren. Daarna volgden in 1952 en 1982 herzieningen. Omdat in de laatste decennia in de kustwateren steeds vaker zeezoogdieren te bewonderen zijn, en er meer soorten gezien worden, was een update van de tabel hard nodig.

Het belangrijkste onderdeel van het laatste nummer van 2019 (jaargang 79, nummer 5) is de nieuwe determinatietabel van zeezoogdieren door Jan Willem Broekema. Hij was maar liefst 35 jaar voorzitter van de werkgroep Zeezoogdieren van de Zoogdierverseniging. Hij was het ook die de laatste tabel van 1982 had samengesteld en die vooral op tandwalvissen gericht was, omdat 'de kans dat u een baleinwalvis in zijn geheel op het strand vindt vrijwel nihil is'. De titel '*Thar she blows!*' die Broekema aan deze tabel meegaf, verwijst naar de kreet van oude walvisvaarders wanneer er weer een walvis gespot was.

In de gereviseerde tabel staan de meest voorkomende soorten balein- en tandwalvissen. Dat baleinwalvissen niet mogen ontbreken blijkt uit de cijfers van de website www.walvisstrandingen.nl. Na 1982 zijn 23 dwergvinvissen, 16 gewone vinvissen en 7 bultruggen gestrand, waarvan de meeste na de eeuwwisseling. Wat tandwalvissen betreft zijn meest voorkomende soorten opgenomen van potvis tot bruinvis, waaronder ook een selectie van dwaalgasten. Zeehonden zijn in de laatste decennia enorm in aantal toegenomen, dus de gewone en de grijze zeehond zijn ook meegenomen in deze zeezoogdierentabel. Helaas zijn de zeldzamere waargenomen vinvoetigen, zoals de ringelrob en de klapmuts, niet opgenomen in de lijst.

De tabel volgt een klassieke determineersleutel op papier en je kunt je afvragen of dat nog wel helemaal van deze tijd is. Determinatietechnieken evolueren en de opmars van automatische soortherkenning-apps gaat razendsnel. Een dergelijke sleutel biedt geen oplossingen om halfvergane karkassen, botten of skeletdelen te

determineren. Dit geldt ook voor soorten die vroeger in ons gebied voorkwamen. Zo is de grijze walvis al geruime tijd niet meer voor de Nederlandse kust gesignaleerd, maar worden er af en toe wel subfossiele resten opgedregd. Enigszins opmerkelijk is dat deze soort wel in de tabel is opgenomen.

Toch blijft de tabel voor de liefhebbers zeker de moeite waard, niet in het minst vanwege de prachtige illustraties van Astrid Roquas. De tabel is gratis te downloaden op de website van de Werkgroep Zeezoogdieren.

De papieren uitgave van *Het Zeepaard*, die ruim 50 pagina's op A5-formaat beslaat, bevat daarnaast nog andere artikelen die interessant zijn voor geïnteresseerden. In Zoogdier Digitaal kunt u hier meer over lezen.

Al met al, een kleine maar boeiende uitgave, die aan te schaffen is voor vijf euro bij de Strandwerkgemeenschap (www.strandwerkgemeenschap.nl)